N°. 531.

DE GRONDWET.

1855.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . *f* 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . „ 5.50.

DONDERDAG 8 FEBRUARIJ.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten **M. Schooneveld en Zoon**, Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven **franco** aan het Bureau **De Grondwet**.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIËN:
Van één tot zes regels. . . . . . . *f* 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . . . „ 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
[illegible] van geboorte, huwelijk en overlijden [illegible] tegen betaling van *f* 1, het zegel [illegible] onder begrepen.

De *Daily-News* bevat een brief uit 's Gravenhage, onder dagteekening van 27 Januarij, waarin wij, o. a., het volgende lezen, dat wij in de aandacht aanbevelen.

Ik moet u een incident mededeelen, dat jl. Zondag te Rotterdam plaats had. Een bekend godgeleerde, de lieveling van bewonderende dames, de prediker naar de mode, de dichterlijke redenaar, verried zijne bijzondere staatkundige gevoelens op den preekstoel. Hetzij hij, in den loop der week, geluisterd had naar de dessert-praatjes van sommige lieden, die niet enkel leden zijner gemeente waren, maar ook tegelijkertijd houders van Russische fondsen, hetzij hij tot de overtuiging was geraakt, dat de Mozaïsche voorschriften *„gij zult niet stelen„*, noch *„begeeren hetgeen uw naaste toebehoort„*, gewijzigd of vernietigd konden worden ten believe van een magtig Souverein, die de bezittingen van zijn nabuur bejaagt: de geleerde geestelijke achtte het gepast, om, vóór de opening zijner doorgaans talrijk bijgewoonde leerrede, in 's Hemels bijzondere bescherming aan te bevelen de Koningin-Weduwe der Nederlanden — het was de geboortedag van deze Koninklijke en voorbeeldige dame — en *„de zaak van haren broeder, den Czar, in zijn strijd tegen de ingrijpende heerschzucht zijner vijanden.„* Er was, voorzeker, geen toehoorder, die aarzelde, om met het eerste gedeelte van het gebed in te stemmen; maar het laatste gedeelte werd beschouwd als eene afkeurenswaardige verzaking der heiligheid van den predikstoel, zonder nog te gewagen van het onstaatkundige, om, in den tegenwoordigen tijd, een staatkundig gevoelen aan te dringen bij een aantal personen, waarvan de meesten — *dat behoorde hij te weten* — al hunne sympathie hadden geschonken aan de zaak, die hij dusdanig brandmerkte. Dit incident bragt des te grooter sensatie te weeg, daar men algemeen van meening was, dat de eerwaarde geestelijke te veel waarde aan zijn ambt hechtte, om het te maken tot een werktuig van aanzetting onder zijne gemeente tot de bitterheid van partijhaat. Men heeft mij voorts onderrigt, dat eene aanzienlijke gemeente-overheid zich verpligt gevoelde, om den geestelijke den volgenden dag een bezoek te brengen, ten einde hem officieel te verzoeken, om voortaan, in deze netelige tijden, zijne staatkundige gevoelens, niet meer te vlechten in zijne toespraken tot en zijne gebeden voor de gemeente.

Naar men ons berigt, is de geestelijke, waarvan hier sprake is, Ds. J. J. VAN OOSTERZEE.

Zal, nu de April-beweging voorbij is, de geestelijke in Nederland den predikstoel ontheiligen, door er de *buitenlandsche politiek* te behandelen?

Komt het gebed van den heer VAN OOSTERZEE niet vrij wel overeen met de verklaring van den heer VAN HALL: „dat Turkije *meer* te vreezen heeft van zijne vrienden dan van zijn vijand?„

Wanneer een ministerieël orgaan, dezer dagen, den *Courrier de la Meuse* bestrafte, omdat „onvoorzigtig„ werd medegedeeld „een brief uit 's Hage, waarin gesproken wordt van den vijandigen geest, die Holland jegens eene der Westersche Mogendheden zou bezielen,„ wat zal dit orgaan, wat zullen Frankrijk en Engeland zeggen, wanneer, in Nederland, *in de Kerk*, openlijk gebeden wordt voor de zege van *de zaak des Keizers van Rusland?*

De Natie zie toe, van *welke* zijde de belangen van het vaderland in gevaar worden gebragt.

Een ministerieël orgaan van de residentie verklaart, dat, aangezien de nieuwe Minister van Marine eerst den 8sten in functie treedt, *„hij zich daarna op de hoogte der zaken moet stellen, en een vast plan beramen,„* zoodat de indiening van een nieuw ontwerp tot vaststelling van het VIII hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1855 *„waarschijnlijk nog niet in den eersten tijd geschieden zal.„*

Als de zaken zich aldus zullen toedragen, dan is er met de benoeming van een nieuwen Minister van Marine niet veel gewonnen.

Dan heeft men van December tot Februarij slechts tallooze pogingen gedaan, om *een persoon* te vinden die van het April-Ministerie wel de portefeuille van Marine heeft willen aannemen, om *later* eerst te zien, wat er zal moeten gedaan worden.

Dan is men slechts geweest, à la recherche van een *naam*; *niet* ter opsporing en vaststelling van een *stelsel*, waarnaar „onze vloot voor verder verval moet behoed worden.„

Dan is het doel *gemist* van de aftreding des heeren ENSLIE. Dan heeft men slechts van *persoon* veranderd, zonder te weten welk *stelsel* men in de plaats bekomt.

Als de nieuwe Minister eerst *na* zijne benoeming „zich op de hoogte der zaken moet stellen„; als hij eerst *daarna* „een vast plan moet beramen„, dan is een Minister benoemd *zonder te staan op de hoogte van de zaken* en zonder *„een vast plan beraamd te hebben„*.

Neen; *wij* verwachten, dat de nieuwe Minister van Marine zal *optreden* met eene begrooting voor *zijn* departement. Die begrooting behoort te zijn des Ministers programma en 't bewijs, dat men, eerst *na* rijp overleg en *na* wederzijdsche goedkeuring van een *stelsel*, om „onze vloot voor verder verval te behoeden„, is overgegaan tot de benoeming.

Geschiedt dit niet: het April-Ministerie zou eene nieuwe komedie gespeeld hebben.

Ook het *Handelsblad* wijdt een artikel aan „de zaak „van GIBSON en de toelating van Amerikaansche consuls „in Ned. Indië.„ De meening, door ons in de maanden September en October des vorigen jaars en ook nu weder ontwikkeld, dat aan de eischen van GIBSON, zonder krenking onzer eer, niet kan toegegeven worden; maar dat de wijze, waarop die zaak in 't algemeen en in de bijzonderheden door den heer VAN HALL schijnt te zijn behandeld, niet kan worden goedgekeurd, is ook de meening van het *Handelsblad*. Met ons, gelijk met de *Nieuwe Rott. Courant* dringt het blad voorts aan op de „mededeeling én aan de Nederlandsche „Kamers én aan het publiek van *alle* bij de ministerien „van Koloniën en Buitenlandsche Zaken voorhanden „stukken, omtrent de zaak van GIBSON.„ Die mededeeling wordt geacht „zóó noodzakelijk voor de eer onzer „Regering (ja, zóó wenschelijk voor de eer der O. I. „regterlijke magt) en voor de goede verstandhouding „met eene groote en altijd met Nederland bevriende „Natie„, dat het *Handelsblad* „die openbaarmaking „zelfs van den heer VAN HALL vóór of bij de hervatting „van de zitting der Tweede Kamer durft hopen.„ Het komt ons voor, dat die hoop nog al op een zwakken grond gebouwd is.

Minder vereenigen wij ons met het gevoelen van het *Handelsblad*, dat die mededeeling van stukken minder noodig zou zijn, wanneer „onze Minister aan de Tweede „Kamer bepaald kan mededeelen, dat gedurende het „reces de zaak *tot onderling genoegen* is getermineerd.„ In elk geval is de mededeeling noodzakelijk, ook omdat ze in Amerika heeft plaats gevonden. Bovendien: kan het onverschillig zijn te weten, *hoe* de zaak „tot onderling genoegen„ getermineerd zou zijn? Is het onverschillig te weten, of Amerika heeft *afgezien* van zijne eischen door de kracht der vertoogen van den heer VAN HALL; of de zaak bij wijze van transactie is bijgelegd; dan wel, of, zonder eigenlijk te geven wat gevraagd is, Amerika den heer VAN HALL te slim af was en wist te verkrijgen *meer* dat het had gevraagd?

Juist, indien de zaak nog *niet* afgeloopen ware, zou de heer VAN HALL, welligt, door een geliefkoosd beroep op art. 89 der Grondwet, kunnen beproeven de publiciteit zijner diplomatieke bekwaamheden te verschuiven; maar ook dat gretig aangegrepen middel, hetwelk men in April 1853 minder naauwlettend in 't oog hield, blijft buiten eenige toepassing, *zoodra de zaak werkelijk is beëindigd.* Dan heeft de Kamer het regt, om zich te overtuigen of de eer en de waardigheid des lands, in eene zaak, waar *wij* het regt aan onze zijde hebben, wel naar behooren zijn gehandhaafd. Elke poging om de Staten-Generaal buiten staat te stellen die overtuiging te erlangen, zou eene reden te meer zijn, om op het verbreken van de, nu door geenerlei voorwendsel meer geregtvaardigde geheimzinnigheid aan te dringen.

Een Minister, die optrad met de beschuldiging dat een vorig Ministerie in het voeren van diplomatieke onderhandelingen onbekwaam is geweest; die de heerlijke nota's heeft geredigeerd, waarvan de beantwoording door kardinaal ANTONELLI nog bij de Europesche diplomatie in versche herinnering ligt; zoodanig Minister mag nu ook wel eens, van zijne zijde, doen zien op wat *bekwame* wijs en overeenkomstig *de eer des lands* hij onze buitenlandsche politiek wist te voeren.

De heer VAN HALL behoort juist *deze* gelegenheid aan te grijpen, om nieuwe lauweren bij zijne reeds gevestigde en alom op den regten prijs geschatte reputatie te voegen.

De eindelijke benoeming van een Minister van Marine heeft ons doen verklaren, dat wij *„met belang„stelling* de voorstellen te gemoet zien, welke die „Minister, bij zijne optreding voor de Vertegenwoordi„ging, zal doen, *om te beantwoorden aan het doel*, „waarom een Minister van Marine moest aftreden en „een nieuw Minister benoemd worden.„

De *Nieuwsbode* neemt het ons zeer kwalijk, dat wij „met belangstelling„ durven te gemoet zien de voorstellen van den nieuwen Minister, *„om onze vloot voor verder verval te behoeden„*; immers, dat is het doel, waarom de heer ENSLIE moest aftreden en nu de heer SMIT VAN DEN BROECKE benoemd werd.

Deze „belangstelling„ is een bewijs van onze oneerlijkheid en van onze kwade trouw!!

Voor de curiositeit laten wij de geheele tirade hier volgen:

„Met belangstelling zien wij, zegt *de Grondwet*, de voorstellen te gemoet, welke de nieuwe Minister van Marine, bij zijne optreding voor de Vertegenwoordiging, doen zal, om te beantwoorden aan het doel, waarom een Minister van Marine *moest aftreden* en een *nieuw* Minister benoemd worden.„ Naauwelijks is er een nieuw Minister opgetreden, of vóór dat hij nog iets gedaan, ja zelfs zijne betrekking aanvaard heeft, tracht men hem reeds moeijelijkheden in den weg te leggen. Dat is zeker een bewijs van de eerlijkheid en de goede trouw der oppositie! Maar wij meenen *de Grondwet* den raad te moeten geven, de vraag, waarom een Minister van Marine moest aftreden, te rigten aan den heer Thorbecke, de Lom de Berg, Hoijnck van Papendrecht, van der Veen, Strens, van Wintershoven, Meeussen, Anemaet, van Eck, Jespers, Dullert, Beens, Dommer van Poldersveldt, Bots, Luijben, Heemskerk, die het hoofdstuk afstemden, maar dit zeker evenmin als de overige tegenstemmers, gedaan hebben, om het Ministerie te believen. Door hun tegenstemmen is het hoofdstuk zeker gevallen en de Minister afgetreden. *De Grondwet* kan dus inderdaad de beste inlichtingen bij zijn eigen patronen inwinnen. Wij weten niet, wie de vraag beter zou kunnen beantwoorden.

De eerste bedenking, die bij onze lezers opkomt, is gewis: „de *Nieuwsbode* verstaat zelfs geen Hollandsch meer„; want wáár hebben wij *eenige vraag* gedaan, *eenige inlichting* gewenscht omtrent *het doel* van af- en optreding?

Dat doel was wereldkundig, en wij zagen slechts „met belangstelling„ te gemoet, *hoe* de nieuwe Minister nu aan dat doel zou *beantwoorden.*

Partijhaat kan soms aartsdomme streken doen begaan.

Indien er eene tweede Courant bestond in ons land als *de Nieuwsbode*, d. i. evenzeer gedreven door partijhaat en even aartsdom, wat zou die dan wel behooren te zeggen, indien ze, in datzelfde Nummer, las, dat *de Nieuwsbode* de voorstellen der Regering tot vermindering van lasten niet slechts *„met belangstelling„*... maar ook *„met zekere nieuwsgierigheid„* te gemoet ziet?

Nieuwsbode! Nieuwsbode! wat kruipen de Midas-ooren onder het ministeriële kapje te voorschijn!

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Reeds hebben wij de wijziging medegedeeld, welke het Fransche ministerie heeft ondergaan. De heer Magne wilde alvorens zijne betrekking neder te leggen de onderhandelingen, welke met onderscheidene spoorweg-maatschappijen waren aangeknoopt, ten einde brengen.

De *Moniteur* bevatte gisteren eene nota over de hartelijke ontvangst, welke Prins Napoleon bij den Keizer is te beurt gevallen. Eene andere nota in datzelfde blad wederspreekt de geruchten, die er in omloop waren nopens de zending van een of meer speciale agenten naar Weenen.

Sprekende van het doel der onderstelde zending van speciale agenten te Weenen zegt de *Moniteur*, »om deel te nemen aan de onderhandelingen, welke er in die stad *kunnen* worden geopend.« En hierop volgt, dat Z. M. te zeer te vrede is over de door den heer Bourqueney betoonde diensten om hem niet geheel toe te vertrouwen de zorg om 's Keizers staatkunde in *alle mogelijke gevallen* te vertegenwoordigen.« Alzoo niets stelligs en zelfs de conferentien niet als zeker aangekondigd! De *Moniteur* spreekt alleen van de conferentien, die *kunnen* worden gehouden. Het is ook opmerkelijk, dat het officiële blad geen enkel woord spreekt omtrent de verklaring den 7 Januarij door Prins Gortschakoff afgelegd.

Van eene andere zijde wordt het berigt ten aanzien der volledige volmagt, welke aan den minister van Turkije zou zijn verleend tegengesproken.

Men wil dat de vertegenwoordiger van de Porte alleen volmagt erlangd heeft om aan de conferentien deel te nemen en die bij te wonen. Volledige volmagt zou hem dan eerst verleend worden wanneer de zaken verder gevorderd zijn.

Zietdaar vrij wat uitstel, vrij wat vertraging gedurende welke men tijd zal winnen en de militaire operatien gemakkelijk hervat zullen kunnen worden. Zal het woord dan aan de onderhandelaars zijn?

Het wordt nader bevestigd, dat lord Palmerston in zijne pogingen tot zamenstelling van een kabinet waarschijnlijk slagen zal. Reeds gisteren werd de mededeeling van den uitslag in het parlement verwacht. Men wilde, dat het kabinet zou zijn zamengesteld uit lord Palmerston eerste minister, de heeren Gladstone, Sidney Herbert, lords Cranworth, Clarendon en Granville.

Lord Grey heeft geweigerd deel uit te maken van het kabinet.

Lord Palmerston zal trachten zich van de ondersteuning der tories in het parlement te verzekeren.

In eene telegrafische depêche uit Londen van 6 Februarij wordt gemeld, dat de beide huizen op den avond van den vorigen dag vroeg zijn uiteengegaan, zonder dat in de zitting eenige belangrijke mededeeling nopens de ministeriële crisis ontvangen is. Lord Palmerston heeft zich naar Windsor begeven. Een gerucht wil, dat de heer Herbert met het ministerie van binnenlandsche zaken en de heer Panmure met dat van oorlog zal belast worden.

De *Globe* meent de ministeriële crisis zoo goed als geëindigd te kunnen beschouwen, daar Lord Palmerston volgens dit blad, ontwijfeld de hem opgedragen taak zal volbrengen en een kabinet vormen, dat grootendeels uit de afgetreden ministers zal bestaan.

Volgens berigten uit Konstantinopel dd. 29 Januarij was de graaf Riversel aldaar aangekomen om er de komst der Sardinische troepen te regelen.

Te Marseille zijn berigten ontvangen uit Konstantinopel van den 29 Jan., volgens welke Mehemet Bey, zoon van Reschid Pacha, Derby Pacha als gezant te Parijs zal vervangen, welke laatstgenoemde tot gouverneur van Brussa benoemd is.

Berigten uit Czernovetz en Odessa dd. 1 dezer deelen mede, dat de dooi aldaar in gevallen is, ten gevolge waarvan de haven van ijs was bevrijd. Tien Oostenrijksche schepen zijn daarvan vertrokken.

Van het oorlogstooneel verneemt men, dat de sneeuw nadeel toebrengt aan de aardewerken en dat de herstellingen met ijver worden voortgezet. De derde Fransche divisie vervangt de Engelsche in de loopgraven, van laatstgemelden bevinden er zich nog 11 à 12,000 voor Sebastopol, verschillende duizenden zijn er ziek. Duizend herstellende Engelschen en Franschen hebben zich weder bij het leger gevoegd.

Het Sardinische gouvernement heeft van den Pauselijken stoel een schrijven ontvangen, houdende eene waarschuwende berisping wegens de voorgenomen en aan de wetgevende kamers voorgestelde opheffing van kloosterorden.

In de Zwitsersche dagbladen heerscht sedert eenige dagen een anderen toon. Daar de regering tot de overtuiging gekomen is, dat zij de wervingen niet geheel tegenkan gaan, zoo acht zij het thans raadzaam om dit onder zekere voorwaarden en waarborgen aan alle vreemde mogendheden te veroorlooven.

Onder de royalistische partij te Neufchatel heerscht eene in het oog loopende beweging en wel naar aanleiding eener uitnoodiging uit Berlijn om voor rekening der Pruissische regering 1500 à 1600 man in het kanton te werven om, onder den naam van »Neuenburgisches corps« in Pruissische dienst te treden.

Volgens brieven uit St. Petersburg heerscht aldaar eene uiterst sombere stemming, die zich vooral bij het hof en den hoogen adel vertoont. Men is zeer op Oostenrijk verbitterd; ook koestert men in Rusland geen de minste hoop op een spoedig herstel van den vrede, en voorziet men integendeel een langdurigen en hardnekkigen oorlog.

In de zitting der eerste kamer van Saxen van 1 Febr. heeft de baron Welck de regering geïnterpelleerd omtrent de door haar te nemen maatregelen teneinde de recrutering voor het vreemden legioen der Engelschen te beletten. De heer Revel heeft daarop geantwoord, dat de regering reeds de noodige maatregelen genomen heeft, schoon het niet ter harer kennisse gekomen is, dat er in Saxen eene enkele poging tot recrutering heeft plaats gehad.

Uit Kopenhagen wordt onder dagteekening van 1 Febr. gemeld, dat de Folksthing een wetsontwerp heeft aangenomen door de regering aangeboden, strekkende om een hoofdbestuur voor alle zaken, die tot het openbaar onderwijs in betrekking staan te benoemen.

Eene telegrafische depêche meldt, dat de kamer van Sardinische afgevaardigden den 3 Jan. een aanvang gemaakt heeft met de beraadslagingen over het alliantie-tractaat van Piemont met Frankrijk en Engeland. De heeren Farina en Broffelio hebben het verdrag verdedigd, terwijl de heeren Torelli en Durando het bestreden hebben.

Een groot aantal leden der Cortes hebben nog geene zitting in die vergadering genomen. Dit wordt te meer gelaakt naardien de verkiezing van enkele dier leden de openbare orde bijna in gevaar had gebragt.

Er wordt een ministerieel decreet op het onderwijs te gemoet gezien.

De heer Luzuriaga gewezen minister, is te Legrona tot lid der Cortes verkozen.

De redevoering in de zitting der Cortes van den 29 door den heer Rios Rosas uitgesproken kon niet onbeantwoord blijven. De heer Olozaga nam de taak op zich om het beginsel der nationale souvereiniteit te verdedigen tegen de aanvallen, waaraan het had bloot gestaan. In de zitting van den volgenden dag kwam de heer Escosura, een ander lid der progressistische partij, met meer kracht, maar met minder waardigheid terug op de meeste argumenten van den heer Olozaga. Gelijk te verwachten was, hebben de staatkundige vrienden van den heer Rios Rosas zijne motie ondersteund. Het is voorzeker een droevig schouwspel te zien hoe de mannen, die de hoogste waardigheden in het land bekleeden elkander hunne vrijheid betwisten. Wat zal, te midden dier verwikkelingen, van de *liberale unie* worden?

FRANSCHE POST.

Men spreekt weder van de zwangerschap der Keizerin.

— Er is een gerucht in omloop, dat de Keizer eene reis naar Engeland zou doen.

— De rouw van het hof zal opgeheven worden bij gelegenheid van het bal. dat morgen ter Tuilerien zal plaats hebben.

— De Poolsche generaal Wisowski is te Konstantinopel aangekomen.

— De brigade generaal Yusuf is verheven tot het commandement van Algiers, ter vervanging van den divisie-generaal Carou, die tot eene andere betrekking is geroepen.

— De correctionele regtbank van Carpentas heeft den heer Casimir Guillaume tot twintig dagen gevangenisstraf en 16 fr. boete veroordeeld als hebbende geene genoegzame eerbiedige houding aangenomen bij het voorbijgaan eener processie.

— Z. M., zegt de *Moniteur*, heeft aan den heer Magne, minister van landbouw, koophandel en openbare werken den volgenden brief geschreven:

»Mijnheer de minister! De diensten, welke gij aan het land bewezen hebt gedurende de twee jaren, die gij hebt doorgebragt aan het ministerie van landbouw en openbare werken zijn zoo groot, dat ik besloten heb u de portefeuille van financien op te dragen. De gezondheid van den heer Bineau hem niet langer veroorlovende aan het bewind te blijven, zoo heb ik gemeend, dat de wijsheid, vastheid van karakter en de onpartijdigheid, die gij aan den dag gelegd hebt, de beste hoedanigheden zijn om aan het hoofd van het ministerie van financien te staan. Ik verzoek u, daarom, die nieuwe taak als een bewijs mijner hoogachting aan te nemen.

»Daartoe bid ik God, dat Hij u onder Zijne heilige hoede neme.

NAPOLEON.«

BELGISCHE POST.

De heer Usedom te Brussel aangekomen om daar den generaal Wedel te ontmoeten is nog niet naar Londen kunnen terugkeeren, daar hij eenigzins ongesteld is.

— Te Brussel en Antwerpen is eene inschrijving geopend ten behoeve van het leger in de Krim. Reeds is bijeengebragt 4000 fr. in geld 5000 sigaren en 230 kilos tabak en nog vele andere voorwerpen.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

Regeling der verantwoordelijkheid van de hoofden der Ministeriële Departementen.

MEMORIE VAN BEANTWOORDING.

(*Vervolg en slot van No. 528.*)

Art. 19. Dit artikel is op denzelfden voet geschoeid als art. 6.

Gaf men toe aan hetgeen op art. 19 in het verslag wordt voorgesteld, de Koning zou in zijn regt om eene vervolging te gelasten meer beperkt worden dan de Kamer.

De Kamer neemt slechts dan geene aanklagt meer in overweging, wanneer van 's Koningswege de vervolging reeds gelast is.

Daarmede strookt geheel art. 19. Het zoude dit echter niet meer doen, wanneer 's Konings regt reeds ophield door eene eenvoudige in-overweging neming der aanklagt bij de Kamer.

Bovendien zou het wapen, dat men thans door art. 19 in de hand der Kroon meent te zien, ware de veronderstelling juist, slechts overgaan in de hand der Kamer.

Een eenvoudig in overweging nemen (waartoe zoo ligtelijk wordt besloten) zou aldus elke vervolging van 's Konings wege kunnen onmogelijk maken.

Art. 28. Deze wet voorziet alleen die misdrijven, welke de Minister, en hij alleen, plegen kan: maar hoe kan hij dan aan die misdrijven medepligtigen hebben? Hetgeen ten deze voor den Minister een strafbaar feit oplevert, is voor hem, die geen Minister is, geen misdrijf.

Heeft de zoogenaamde medepligtige feiten gepleegd, bij de gewone strafwetten voorzien, dan staat hij voor den gewonen regter deswege als dader te regt.

Art. 29. Verbanning en gevangenis zijn hier niet zoo zeer alternative straffen, in den zin waarin bij de gewone strafwetgeving *geldboete* of *gevangenis* zoo dikwerf voorkomt, en toegepast wordt ter keuze des regters, niet zelden meer naar gelang van de persoonlijke omstandigheden des daders dan naar gelang van het onderwerp des misdrijfs.

De feiten, in art. 3 des ontwerps opgenoemd, kunnen in het oneindige verschillen in gewigt en in strafbaarheid.

Daarom moet den regter eene ruimte omtrent de toepassing der straf gelaten worden, waarvan in elke andere strafwet wel geene sprake zou kunnen zijn.

Van daar de vrijheid hem gelaten om, naarmate van de zwaarte des misdrijfs, eene criminele straf uit te spreken: de verbanning, of eene correctionele: de gevangenis.

Maar van daar dan ook tevens, dat het, naar het inzien der Regering, allezins onjuist zoude zijn, het maximum der gevangenisstraf op te voeren tot 10 jaren.

Daargelaten dat dit strijden zou met den regel van art. 40 tweede lid Code Pénal, en aan de gevangenisstraf eene langdurigheid zou geven, die de wet alleen aan de tuchthuisstraf verbindt, zoo zou op die wijze het *arbitrium judicis* nog slechts vergroot en de oeconomie des artikels verbroken worden, door in de plaats van ééne zware en ééne ligtere, twee straffen te stellen, die, voor alternative toepassing vatbaar, in het maximum niet zouden verschillen.

Verre verkieslijk acht de Reg. hare voordragt, volgens welke het minimum der criminele en het maximum der correctionnele straf elkander ontmoeten.

Art. 30. Met waardigheden en titels bedoelt men alleen hetgeen personeel, niet wat erfelijk is. Geen regter kan aan niemand zijne geboorte ontnemen.

Art. 32. De bevoegdheid tot ontzegging der burgerschapsregten schijnt der Regering overbodig toe.

Ziet men art. 8 der wet van 29 Junij 1854 (*Staatsblad* no. 102) in, welk artikel met opzigt tot de *gevangenisstraf* in aanmerking zou moeten komen, en overweegt men, dat ontzetting van ambten, waardigheden en titels, reeds uit de tegenwoordige wetsvoordragt volgt, dat de overige regten, in voormeld art. 8 opgenoemd (met uitzondering van het kiesregt), geene burgerschaps- maar burgerlijke regten zijn, welker ontzegging bij misdrijven, als waarvan hier sprake is, hoogst oneigenaardig zoude zijn, dan zal men zich met de voordragt der Regering wel kunnen vereenigen.

Art. 36 komt overeen met het betrekkelijk artikel der wetsvoordragten van 1851 en 1853.

Niet alleen de geledene schade moet bewezen zijn, maar tevens dat zij geleden is *door een bij deze wet stafbaar gesteld feit*.

Dit laatste nu, of namelijk er een bij deze wet strafbaar gesteld feit zij gepleegd, kan niemand onderzoeken of uitmaken dan de Hooge Raad.

Dit volgt noodwendig uit art. 159 der Grondwet.

Laat men de burgerlijke vordering toe bij den gewonen burgerlijken regter, zonder voorafgaande veroordeeling tot straf door den Hoogen Raad; — met andere woorden, men begaat eene ongrondwettigheid, dan brengt men bij den gewonen regter het onderzoek omtrent feiten, welker kennisneming uitsluitend behoort aan den Hoogen Raad;

Art. 37. Bij de beoordeeling van dit artikel neemt de Regering de vrijheid te herinneren hetgeen zij in den aanvang dezer *Memorie*, in verband tot art. 3 reeds zeide, en ook hetgeen in de Memorie van Toelichting op dit punt is gezegd.

Overigens zij opgemerkt, dat het niet voldoende zal zijn, indien door een Minister met eenigen schijn beweerd wordt, dat de gedane uitgave den Staat bevoordeeld heeft of onvermijdelijk was. Neen, het voordeel moet blijken, de onvermijdelijkheid bewezen zijn. De verpligting tot vergoeding bestaat, zoodra de begrooting is overschreden, en het bewijs zal op den Minister rusten, dat de Staat er door bevoordeeld is; en dan nog zal hem dit bewijs slechts tot die hoogte baten, als hij kan aantoonen, dat die bevoordeeling aanwezig is. Hetzelfde geldt ook omtrent de onvermijdelijkheid. Het voorbeeld der zaak van *de Bourbon* heldert volkomen het geschil op, voor een oogenblik aangenomen, dat de Minister zich toen buiten zijn mandaat had verbonden, hij zoude tot vergoeding zijn gehouden, maar in compensatie hebben kunnen brengen zooveel als door de verbindtenis de Staat, naar het oordeel van deskundigen moest geacht worden verrijkt te zijn.

Om allen twijfel hieromtrent weg te nemen en te gemoet te komen aan de opmerking, dat de Ministers zich wel verbinden maar zelden uitgaven doen, zijn het 1ste en 2de lid van art. 37 thans aldus gewijzigd:

»Onverminderd de vervolging tot straf en de gevallen bij deze wet omschreven, zijn de hoofden der Ministeriële Departementen tot vergoeding aan de schatkist gehouden en in regten vervolgbaar, ter zake van beschikkingen, verbindtenissen, waaruit uitgaven ontstaan buiten de grenzen der begrooting van hun departement, doch alleen voor zooverre de Staat daardoor niet is verrijkt of de beschikking of verbindtenis niet was onvermijdelijk, of de deze uitgaven niet later als staatsuitgaven heeft toegelaten.

»De Minister van Financien, als beheerder van 's Rijks schatkist, is hoofdelijk mede tot vergoeding gehouden, indien hij, met overtreding van bestaande voorschriften, tot betaling der opgemelde uitgaven mogt hebben medegewerkt.

Onder de *grenzen* der begrooting verstaat de Regering in art. 37 elk artikel der begrooting.

Naar het thans bestaand stelsel kan geene af- en overschrijving plaats hebben dan uit den post van onvoorziene uitgaven, en dan nog alleen op de aangewezen artikelen. Elk artikel is hierdoor geworden een afzonderlijk mandaat. Het eindcijfer is slechts de optelling der sommen. De handen, den Minister aangelegd, zijn alzoo zeer streng, maar juist daarom is het volstrekt noodzakelijk, dat de onvermijdelijkheid der uitgave als eene wettelijke exceptie worde opgenomen. Geen Minister toch kan er voor instaan, dat het niet onvermijdelijk noodzakelijk worde een artikel te overschrijden. De ondergeteekende wil hier alleen wijzen op de voeding der gevangenen. In dat en honderden dergelijke gevallen mag geen Minister het overwegend belang van den Staat prijs geven aan eene maar al te billijke vrees, om in en boven zijn eigen vermogen gekrenkt te worden. Hij moet in regten de wet der noodzakelijkheid kunnen inroepen, en de regter moet wettelijk verpligt zijn te onderzoeken, of die bestond, en, zoo zij bestond, de onregtmatige vordering kunnen afwijzen.

De wet, zoo als die ligt, is dus streng, maar waakt er tevens voor, dat, waar het geldt ook des Ministers burgerlijke verantwoordelijkheid, hij niet blootsta aan het oordeel van eene politieke vergadering, maar zich voor eenen onafhankelijken regter verantwoorde.

Wat nu betreft de vraag, of de meeste Ministers wel *uitgaven* doen, zoo merkt de Regering op, dat het mogelijk is, dat in den regel een Minister, volgens het tegenwoordig comptabiliteits-stelsel, zonder medewerking van den Minister van Finantien geene wettige *uitgaven* doen kan.

De Regering durft echter niet verzekeren, dat er geene omstandigheden denkbaar zijn, immers later geboren kunnen worden, waaronder zoodanige uitgaven ook zonder die medewerking zouden kunnen plaats hebben.

In ieder geval zal de redactie des artikels op dit punt, zoo als die thans is gewijzigd, niet kunnen schaden.

Of de Minister van Finantien heeft zijne medewerking verleend, en dan is hij ook aansprakelijk volgens art. 37, 2de lid, of hij heeft zijne medewerking *niet* verleend, en dan valt de betrokken Minister in de termen van art. 37, 1ste lid.

De laatste aanmerking, tegen dit artikel ingebragt, kan de Regering niet voor gegrond houden. De daar bedoelde feiten vallen onder het bereik der *staatkundige* verantwoordelijkheid, niet onder de finantiele.

Art. 39. Het instellen eener commissie tot vervolging zoude eene aaneenschakeling van nieuwe voorschriften vorderen en schijnt alzoo niet wenschelijk.

Art. 42 is naar het verlangen der Kamer gewijzigd.

De Minister van Justitie,
D. DONKER CURTIUS.

NOTA VAN WIJZIGINGEN.

Art. 1. *navolgende* te veranderen in: „volgende.”

Art. 2. *De mede-onderteekening aan* te veranderen in: „de mede-onderteekening van.”

gegeven valt weg.

Art. 9. wordt veranderd als volgt:

„Wanneer tot het in overweging nemen der aanklagt „besloten is, wordt zij gesteld in handen eener commissie „van onderzoek, daartoe door de volle vergadering te „benoemen.”

Art. 10. wordt veranderd als volgt:

„Zij die de aanklagt hebben ingediend, zijn van deze „commissie uitgesloten, doch kunnen door haar, tot het „geven van nadere inlichtingen, worden gehoord.”

Art. 33. *2de lid van het oogenblik* te veranderen in: „met het oogenblik.”

Art. 37. *1ste* en *2de lid*, wordt veranderd als volgt:

„Onverminderd de vervolging tot straf, in de gevallen „bij deze wet omschreven, zijn de hoofden der ministeriele „departementen tot vergoeding aan de schatkist gehouden „en in regten vervolgbaar ter zake van beschikkingen of „verbindtenissen, waaruit uitgaven ontstaan buiten de „grenzen der begrooting van hun departement, doch alléén „voor zooverre de Staat daardoor niet is verrijkt, of de „beschikking of verbindtenis niet was onvermijdelijk, of „de wet deze uitgaven niet later als staats-uitgaven heeft „toegelaten.

„De Minister van Finantien: als beheerder van 's Rijks „schatkist, is hoofdelijk mede tot vergoeding gehouden, „zoo hij, met overtreding van bestaande voorschriften „tot de betaling der opgemelde uitgaven mogt hebben „medegewerkt.”

Art. 42. *de laatste dienst* te veranderen in: „het laatste „dienstjaar.”

Er zijn ingekomen *twee* wets-ontwerpen, houdende regeling van de koperen pasmunt in *Nederlandsch Indië.*

Het wets-ontwerp *A* luidt aldus:

Art. 1. Aan de koperen pasmunt in Nederlandsch Indie, vastgesteld in art. 4 van de wet van 1 Mei 1854 (*Staatsblad* no. 75), te weten: den *cent*, of het honderdste van den gulden, en *den halven cent* wordt toegevoegd het stuk van *twee en een halven cent.*

Ook van dit stuk worden de beeldenaar en middellijn door Ons bepaald bij een in het *Staatsblad* te plaatsen besluit.

Art. 2. Het gewigt van het stuk van twee en een halven cent is *twaalf en een half wigtje;*

van den cent *vier wigtjes, acht tienden van een wigtje;*

van den halven cent *twee wigtjes drie tienden van een wigtje.*

Zij worden vervaardigd uit zuiver koper.

De ruimte in het gewigt is een vijftigste gedeelte boven en beneden het gewigt van elk stuk.

Art. 3. De dubbele, heele en halve duiten van Nederlandschen of Nederlandsch-Indischen muntslag worden, binnen vijf jaren na de dagteekening dezer wet, buiten omloop gesteld, nadat aan de houders de gelegenheid tot verwisseling, in de verhouding van vijf cents voor zes duiten zal zijn verstrekt.

De uitgiften van de nieuwe en het buiten omloop stellen der oude koperen pasmunt geschiedt voor zooveel noodig achtervolgens in de onderscheidene gedeelten van Nederlandsch Indie.

Art. 4. Tot dekking van de uitgaven, uit deze wet voortvloeijende, wordt mede beschikt over de middelen tot regeling van het muntwezen in Nederlandsch Indie, door de wet van 1 Mei 1854 (*Staatsblad* no. 76) aangewezen of nader aan te wijzen.

Lasten en bevelen enz.

Het wetsontwerp *B* is van den volgenden inhoud:

Art. 1. De begrooting der uitgaven, noodig tot regeling van het muntwezen in Nederlandsch Indie, vastgesteld in art. 1 van de wet van 1 Mei 1854 (*Staatsblad* no. 76) wordt verhoogd met een bedrag van *f* 4,000,000.

Art. 2 De middelen, in art. 2 van de wet van 1 Mei 1854 (*Staatsblad* no. 76) aangewezen tot dekking der uitgaven, noodig tot regeling van het muntwezen in Nederlandsch Indie, worden vermeerderd met eene som van *f* 3,000,000, uit de opbrengst der veilingen van gouvernements-producten in Nederland over het jaar 1854.

Art. 3. In de middelen tot verdere dekking van de in art. 1 toegestane uitgaven wordt nader door wet voorzien.

Lasten en bevelen, enz.

Bij de Tweede Kamer is nog ingekomen een wets-ontwerp houdende: *Voorloopige voorziening in sommige waterschapsbelangen.*

Dit wets-ontwerp is van den volgenden inhoud.

§ 1. *Van de straffen tegen overtreding der keuren.*

Art. 1. De besturen van waterschappen kunnen tegen overtreding der keuren of verordeningen van politie, door hen krachtens de hun toegekende of tot hiertoe wettig uitgeoefende bevoegdheid gemaakt, of te maken, en van daarmede gelijkstaande voorschriften, voor zooveel daartegen bij geene wet of wettelijke verordening is voorzien, geldboete van hoogstens vijf en twintig gulden en gevangenisstraf van één tot drie dagen, te zamen of afzonderlijk, bedreigen.

Art. 2. Andere straffen, in de vóór het jaar 1811 vastgestelde verordeningen van dezen aard bedreigd, zijn met het in werking treden dezer wet vervallen.

De hoogere geldboeten en de gevangenisstraffen van langeren duur worden geacht slechts tot het maximum, in het vorig artikel bepaald, te zijn vastgesteld.

Art. 3. Ingeval de overtreder gedurende het laatste jaar voor gelijke overtreding veroordeeld is, of daarvoor vrijwillig de geldboete heeft betaald, kan de regter geldboete en gevangenisstraf van het voor elk bedreigd maximum uitspreken.

Art. 4. De opbrengst der geldboete komt ten voordeele van het waterschap.

Art. 5. Bij elke veroordeeling tot boete wordt tevens door den regter bepaald, dat de veroordeelde, indien hij niet binnen eene maand, na daartoe bij exploit door den bode of bediende van het waterschap of door den deurwaarder te zijn aangemaand, aan den inhoud van het vonnis heeft voldaan, door gevangenzetting daartoe zal worden genoodzaakt.

De duur dezer gevangenzetting wordt door den regter bepaald ten hoogste op drie, en bij herhaling, volgens art. 3, ten hoogste op zes dagen.

De geheele voldoening aan den inhoud van het vonnis ontslaat van het verder ondergaan der gevangenzetting.

Art. 6. Het politieregt der waterschapsbesturen om de molens, sluizen of andere werktuigen, waarmede de overtreding is gepleegd, ten koste van den overtreder te sluiten te verzegelen, te stempelen of op eenige andere wijze buiten gebruik te stellen, blijft gehandhaafd.

§ 2. *Van de middelen tot voorziening bij verzuim of weigering van besturen om werken uit te voeren en hunne schulden te voldoen, of bij gebreke van beheer.*

Art. 7. De uitvoering van noodzakelijke werken, waaronder ook opruimingen worden verstaan, welke door de daartoe verpligten niet geschiedt, wordt door Gedeputeerde Staten bevolen.

Hun daartoe strekkend, met reden te omkleeden besluit wordt onmiddellijk medegedeeld aan het bestuur van het waterschap, dat, naar het oordeel van Gedeputeerde Staten, krachtens zijne inrigting, krachtens eene wet, een algemeenen maatregel van inwendig bestuur, Onze daartoe betrekkelijke bevelen of eene provinciale verordening verpligt is de werken te ondernemen of door de onderhoudpligtigen te doen verrigten.

Het bestuur geeft, binnen drie dagen, berigt van de ontvangst.

Art. 8. Ingeval het bestuur beweert, dat de werken niet noodzakelijk zijn, kan het binnen vier weken, te rekenen van den dag, waarop door hem de beslissing van Gedeputeerde Staten is ontvangen, bij Ons voorziening vragen.

Van het indienen van dit verzoek geeft het gelijktijdig kennis aan Gedeputeerde Staten.

Onze beslissing wordt, met redenen omkleed, aan Gedeputeerde Staten medegedeeld.

Art. 9. Meent het bestuur op geen der gronden, in art. 7 vermeld, tot het ondernemen of doen verrigten der werken verpligt te zijn, dan kan het binnen den termijn in art. 8 gesteld, Onzen commissaris in de provincie doen dagvaarden voor de regtbank van het arrondissement waar de zetel van het bestuur gevestigd is, ten einde door dezen omtrent de verpligting uitspraak worde gedaan.

Indien het bestuur krachtens art. 8 bij ons voorziening gevraagd heeft, gaat de termijn, bij dat artikel gesteld in met den dag onzer beslissing.

De kosten van het regtsgeding, indien het is uitgewezen ten voordeele van het bestuur, worden gedragen door den Staat.

Art. 10. Indien het bestuur, ofschoon het binnen den gestelden termijn tegen het bestuur der Gedeputeerde Staten niet is opgekomen of, niettegenstaande Onze beslissing of de uitspraak van den regter, weigert of nalatig is de bevolen werken te ondernemen of te doen verrigten, kunnen Gedeputeerde Staten ze doen uitvoeren ten koste van hen, tot wier last zij, indien het bestuur niet weigerachtig of nalatig ware geweest, zouden zijn gekomen.

Art. 11 Indien, hangende het regtsgeding, door Ons, na Gedeputeerde Staten gehoord te hebben, wordt beslist, dat de uitvoering der werken geen uitstel kan lijden, geschiedt zij van rijkswege.

De kosten daarvan worden, indien het regtsgeding ten nadeele van het waterschap is uitgewezen, verhaald op hen, tot wier last zij, indien het bestuur de werken had uitgevoerd of doen verrigten, zouden zijn gekomen.

Art. 12. Weigert of verzuimt het bestuur voor de voldoening van de kosten dier werken en van het ten zijne nadeele uitgewezene regtsgeding te zorgen, dan wordt de omslag, deswege over de ingelanden, waterschappen, of gemeenten te doen, met inachtneming zooveel doenlijk van de daaromtrent in elk waterschap bestaande bepalingen, door Gedeputeerde Staten geregeld, en worden de termijnen van invordering door hen bepaald.

Art. 13. De overgifte der stukken, tot regeling dezer zaak vereischt, kan door Gedeputeerde Staten in regten worden gevorderd.

Bij het vonnis, houdende veroordeeling tot overgifte, wordt de voorloopige ten-uitvoer-legging daarvan, des noods door middel van lijfsdwang, bevolen.

De bepaling van art. 590 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering omtrent het stelsel van zekerheid is hier niet van toepassing.

De kosten, uit deze regtsvordering en uit de gijzeling voortvloeijende, komen ten laste van het waterschap, zooverre zij op den bewaarder der stukken niet kunnen worden verhaald.

Art. 14. De door de Gedeputeerde Staten vastgestelde staat van verdeeling over ingelanden, waterschappen of gemeenten wordt aan den ontvanger van het waterschap, ten wiens laste het werk wordt verrigt, ter uitvoering gegeven.

Deze neemt daarbij de voorschriften der wet van 9 Oct. 1841 (*Staatsblad* n°. 42) en van de reglementen in acht, en moet, evenzeer als de overige beambten en bedienden der betrokken waterschaps- en gemeentebesturen, de bevelen van Gedep. Staten betrekkelijk deze heffing nakomen.

Art. 15. De opbrengst van dezen omslag wordt niet in de kas van het waterschap gestort.

Daarvan, even als van al de uitgaven wegens de door Gedep. Staten genomen voorzieningen, wordt door den ontvanger aan Gedep. Staten afzonderlijk rekening en verantwoording gedaan.

Van de vaststelling dezer rekening geschiedt door Gedeputeerde Staten aan het bestuur van het waterschap mededeeling, met uitkeering van het voordeelig slot.

Het besluit van Gedeputeerde Staten, houdende vaststelling der ontvangsten en uitgaven, strekt, zoover de daarin goedgekeurde ontvangsten en uitgaven betreft, aan den ontvanger tot ontlasting.

De borgtogt van den ontvanger is evenzeer tot zekerheid van het beheer dezer ontvangsten en uitgaven, als van het overig geldelijk beheer ten behoeve van het waterschap verbonden.

Art. 16. Wordt door den ontvanger en door de overige beambten en bedienden tot deze inning niet of niet behoorlijk medegewerkt, en wordt niet voor hunne vervanging op de daarvoor bepaalde wijze gezorgd, of wel worden de openstaande betrekkingen dier beambten en bedienden niet op de vastgestelde of gebruikelijke wijze vervuld, dan voorzien Gedeputeerde Staten daarin door tijdelijke aanstelling van bijzondere ambtenaren en bedienden.

De belooning wegens de door dezen ten opzigte der inning te verleenen diensten wordt door Gedeputeerde Staten ten laste van het betrokken waterschap geregeld.

De betaling dezer belooning van de in art. 13, laatste zinsnede, bedoelde kosten en van al de verdere uitgaven dezer werken geschiedt op bevelschriften van Gedeputeerde Staten, door hunnen voorzitter, een der leden en den griffier der Staten te teekenen.

Art. 17. De voorzitter van het collegie van Gedeputeerde Staten treedt in de plaats van den voorzitter, bedoeld in artt. 10 en 19 der wet van 9 October 1841 (*Staatsblad* no. 42).

In het geval, omschreven in laatstgenoemd artikel, wordt het dwangbevel door Gedeputeerde Staten afgegeven.

Is het waterschap in meer dan ééne provincie gelegen, dan worden de voorzitter en de griffier door Ons aangewezen.

Art. 18. Het verzet op de gronden, bedoeld in art. 13 der wet van 9 Oct. 1841 (*Staatsblad* no. 42) wordt gedaan bij Gedep. Staten.

Hunne uitspraak kan door Ons worden geschorst of vernietigd op de wijze in art. 150 der provinciale wet bepaald.

Maken Gedep. Staten bezwaar hunne uitspraak behoorlijk te herzien, dan wordt de zaak door Ons, den Raad van State gehoord, beslist.

Ons besluit overeenkomstig hetwelk de staat van ver-

deeling door Gedep. Staten moet worden gewijzigd, wordt in het *Staatsblad* geplaatst.

Art. 19. Indien het bestuur van een waterschap weigert of nalatig is te zorgen voor de betaling eener schuld, waartoe het is veroordeeld bij een in kracht van gewijsde gegaan vonnis, en dit, wegens gemis van genoegzame goederen voor executie vatbaar, niet kan worden ten uitvoer gelegd, gelden de bepalingen van art. 12 en volgg.

Art. 20. De bepalingen van art. 10 en volgg. zijn ook van toepassing voor het geval, dat het bestuur van een waterschap, bij gemis van de vereischte toestemming der ingelanden of van de in den omslag dragende besturen tot de uitvoering van het werk, de voldoening der schuld en tot de vaststelling van den omslag niet kan overgaan.

Het bestuur deelt steeds onmiddellijk na de ontvangst het in art. 7 bedoeld besluit van Gedeputeerde Staten aan de ingelanden of de in den omslag dragende besturen mede, ten einde deze van de in artt. 8 en 9 aan het bestuur gegeven bevoegdheid kunnen gebruik maken, indien dit niet door het bestuur zelf geschiedt.

Art. 21. Is in een waterschap geen bestuur aanwezig, en is het noodzakelijk in het beheer te voorzien, dan beramen Gedeputeerde Staten middelen, ten einde op de, in het reglement bepaalde, of door het gebruik ingevoerde wijze een nieuw bestuur optrede.

Is dit doel niet te bereiken, dan geschiedt de benoeming of de voordragt der leden van het bestuur regtstreeks door Gedeputeerde Staten.

Op dit bestuur zijn de bepalingen van artt. 7 en volgende van toepassing.

Art. 22. De voorschriften van art. 25 der wet van 9 October 1841 (*Staatsblad no.* 42) gelden ook voor de uitgaven en omslagen, welke het gevolg zijn van de voorziening krachtens deze wet te nemen.

§ 8. *Van de regeling van waterstaatsbelangen meer dan ééne provincie rakende.*

Art. 23. Belangen van waterstaat, twee of meer provinciën gemeenschappelijk aangaande, over wier regeling de Staten dier provincien zich niet of niet behoorlijk verstaan, kunnen door Ons, den Raad van State gehoord, bij een met redenen omkleed, in het Staatsblad te plaatsen besluit, worden geregeld.

Lasten en bevelen, enz.

's Gravenhage, 7 Februarij.

Weinige oogenblikken voor het afdrukken van dit nommer der courant ontvangen wij de buitenlandsche dagbladen.

Over het algemeen is het nieuws van den dag zeer schraal en vindt men de meest belangrijke tijdingen, waarop thans de algemeene aandacht gevestigd is in de telegrafische depêches gister door ons medegedeeld.

De baron Köller, die geroepen is om den heer von Bruck in hoedanigheid van afgezant van Oostenrijk te vervangen is eergister over Triëst naar Konstantinopel vertrokken.

De Piemontesche regering heeft de Monitoire haar door den Paus toegezonden doen drukken ten einde te worden rondgedeeld onder al de leden van het corps diplomatique te Turin.

Tot wegneming zooveel mogelijk van de vertraging, waaraan, tengevolge van den slechten toestand der wegen, de briefwisseling *met de nachtpost* uit Rotterdam, Delft, 's Gravenhage, Leyden en Haarlem naar Utrecht, Gelderland, Overijssel en Limburg, alsmede naar Duitschand en verder gelegene Staten, thans is blootgesteld, zullen die brieven voortaan, in plaats van met de evengemelde post, door middel van den laatsten spoortrein in de rigting van Rotterdam naar Amsterdam worden verzonden, en mitsdien zooveel vroeger op de postkantoren moeten worden bezorgd. — Deze maatregel is echter van geheel tijdelijken aard, en zal weder worden opgeheven, zoodra de middelen van gemeenschap op den ouden voet zijn hersteld. (*Staats-Ct.*)

* H. M. de Koningin en H. K. H. Prinses Frederik hebben fraaije geschenken doen toekomen aan de directie voor eene loterij, ten behoeve van hulpbehoevende weduwen te Zevenaar.

Naar men verneemt, hebben Z. M. de Koning en Z. K. H. Prins Frederik de nieuwe uitgave van: «François Valentijn's *Oud- en Nieuw-Oost-Indiën*», uit te geven door den boekhandelaar H. C. Susan C.H.zoon alhier, met hunne inteekening vereerd.

* De heer kapitein ter zee Smit van den Broecke, nieuw benoemd Minister van Marine is in deze residentie aangekomen en aan het *hôtel Paulez* afgestapt. Die heer zal, na in handen des Konings de gevorderde eeden te hebben afgelegd, morgen zijne nieuwe betrekking aanvaarden.

* De ligte ongesteldheid, waaraan de president van den Hoogen Raad, de heer Donker Curtius, dezer dagen aanvankelijk leed, is echter spoedig van een meer ernstigen aard geworden, zoodat hij thans in zorgelijke omstandigheden verkeert.

* Eerstdaags zullen de verzoeken om gratie ten behoeve van den tot de doodstraf veroordeelden Cornelis Koning, aan den Koning ingediend, bij den Hoogen raad in eene vereenigde zitting van de beide kamers worden behandeld.

Dezer dagen is de heer J. F. van S., zich qualificerende geneeskundige, in hechtenis genomen en naar het huis van arrest overgebragt ten einde zijne gevangenisstraf van vier maanden te ondergaan, waartoe hij onlangs bij arrest van het provinciaal geregtshof in Zuidholland in appel was veroordeeld, ter zake van het herhaaldelijk onbevoegd uitoefenen van de geneeskunde. De voorziening in cassatie was verworpen en het verzoek om gratie geweigeren van de hand.

* Gisteren werd alhier voor den vleeschhouwer Zwaan, van de Rotterdamsche markt een koebeest aangebragt, dat den drijver ontloopen is, en in woedenden toestand, menschen en andere voorwerpen omstootte. Na vele straten doorgehold te hebben, heeft het den weg naar het bosch genomen. Men heeft den geheelen nacht vruchtelooze pogingen aangewend, om het beest op te sporen. De politie en andere personen zetten hunne nasporingen voort, om te ontdekken waar de koe gebleven is.

* De Groninger couranten deelden dezer dagen een verslag mede van den staat der landhuishoudkundige school te Groningen, in het jaar 1854. Dat verslag luidt over het algemeen gunstig. Er waren in het zomerhalfjaar 19, in het winterhalfjaaar van 26 tot 31 leerlingen. O. a. is door Z. M. een geschenk van *f* 1200 gegeven, terwijl later drie leerlingen van Zr. Mjs. school te Apeldoorn, op H.D. kosten, aan de zorg der school te Groningen zullen worden toevertrouwd, zoodra zij zoo ver gevorderd zullen zijn, om die te Apeldoorn te verlaten.

Naar men verneemt is de graaf van Lijnden, opperstalmeester en adjudant van Z. M., die met een bijzonderen last des Konings naar Japan zal vertrekken, zullende hij op die reis vergezeld worden door den zee-officier Fabius. (*Arnh. Ct.*)

Blijkens schrijven van Zr. Ms. zaakgelastigde te Lissabon, van den 8sten Januarij jl., is door den raad van gezondheid in Portugal bepaald, dat de haven van Rotterdam, die vroeger door cholera *besmet* was verklaard, thans als van die ziekte *verdacht* zal worden beschouwd, en dat voorts alle andere Nederlandsche havens als *zuiver* zijn opgegeven.

Volgens een berigt van Zr. Ms. consul te Itzehoe zijn aldaar gedurende 1854 aangekomen 12 Nederlandsche schepen, als: uit Bremen 6, uit Londen 4, uit Hartlepool 1, uit New Castle 1.

Van deze schepen vertrokken naar Hamburg 4 ledig, naar Bremen 2, naar Carbacksminde 1 ledig, naar Thisted 1, naar Engeland 1 in ballast; terwijl 3 nog te Itzehoe liggen.

Den 3en Febr. jl. is door het admiraliteits-hof te Londen, voor goede prijs verklaard, de aldaar wegens schending der blokkade opgebragte Nederlandsche schepen *Vrouw Alida* kapt. H. J. Lever, van Riga naar Zwolle, en *Annegina Jantinu*, kapt. S. G. Oostra van Riga naar de Maas beide met de vracht; doch zijn de ladingen vrij gegeven tegen vergoeding der kosten van neming (*A. Ct.*)

Te Arnhem is een paar echtelieden tot gevangenisstraf veroordeeld; wegens verregaande mishandeling en verwaarloozing van hun kind, een nog jeugdig meisje, dat men in dit gure jaargetijde met slechts een enkel jurkje liet loopen.

Te Thiel is een dergelijke, of liever eene nog verschrikkelijker zaak aan' de regtbank aanhangig. Eene lompenkoopster begaf zich 's morgens van huis, en liet twee kinderen te huis achter. Het jongste dezer kleinen bond zij met een stevig touw op eenen stoel, en zette het bij den kagchel, het andere bevestigde zij onder de schouders door aan den dikken haardketting, en hing het, slechts met een enkel hemdje gekleed, in den schoorsteen. Op 't geschrei der kinderen heeft eene buurvrouw de ongelukkige wezentjes gered, en den comm. van politie het schandaal doen zien. Het oudste kind is in zorgvollen toestand. De moeder, eerst voortvlugtig, is later gearresteerd.

Uit Oirschot wordt gemeld, dat aldaar dezer dagen onder het dorp Duizel gedeeltelijk onder de sneeuw bedolven het lijk is gevonden van een arbeider uit de gemeente Hoogeloon, welke persoon sedert eenige dagen vermist was. Men vermoedt, dat hij door de koude bevangen en tengevolge daarvan bezweken is.

Leijden, 6 Febr. Heden is alhier tot doctor in de regten gepromoveerd de heer E. R. J. C. de Kuiper, van Rotterdam, na verdediging van Theses Juridicae Inaugurales.

Per Telegraaf.

Londen, Woensdag 7 Febr. In het Parlement heeft gisteren avond Lord Bentinck zich beklaagd over de aarzeling der regering in het vormen van een kabinet. Hij besprak de moeijelijkheid der zamenstelling van een ministerie uit Peelisten bestaande.

Sir Charles Wood keurde zulke diskussiën zeer af.

Lord Scott betuigde zijn leedwezen, dat graaf Aberdeen als lid van het nieuwe ministerie wordt gedoodverwd.

De heer Labouchère oordeelde, dat in den tegenwoordigen abnormalen toestand des lands een adres aan de Koningin noodzakelijk was.

De heer Münz zeide, dat het volk niet langer de aristokratischgezinde partijen wil ondersteunen.

De heer Malins schreef aan Gladstone de vertraging toe, en wenschte de spoedige benoeming van de leden der commissie tot wier zamenstelling reeds besloten is.

De heer Roebuck beweerde, dat de natie lord Palmerston zou ondersteunen, indien hij in het Parlement moeijelijkheden mogt ondervinden.

Lord Aberdeen drukte zijne hoop uit, dat aanstaande Donderdag het kabinet voltallig gevormd zal zijn.

Beide huizen zijn tot dien dag geadjourneerd.

Parijs, 7 Februarij. De *Moniteur* behelst een berigt uit Londen, dat het Engelsche kabinet gevormd is, met lord Palmerston als president.

Londen, 7 Februarij. In de beide huizen van het parlement is de verwachte mededeeling van den uitslag der ministeriële keuze niet geschied.

Verschillende interpellatien, die van het ongeduld der leden getuigden, werden er gedaan.

Lord Palmerston heeft den geheelen dag bij de koningin doorgebragt, en was nog niet in zijn last geslaagd.

Londen, 6 Februarij. De *Morning Cronicle* zegt dat lord Palmerston zich met de peelisten verstaan heeft waardoor het nieuwe bestuur meerdere sterkte zal erlangen. Lord Clarendon zal het departement van buitenlandsche zaken op zich nemen; de heer Gladstone het bestuur over de schatkist behouden; sir James Graham aan het hoofd der admiraliteit komen; de heer Sidney Herbert wordt belast met binnenlandsche zaken of oorlog en sir W. Molesworth met kolonien.

Lord Panmure heeft geweigerd deel uit te maken van het nieuwe ministerie, uithoofde zijner slechte gezondheid terwijl lord Grey dit mede geweigerd heeft.

De mindere betrekkingen blijven in dezelfde handen.

225ste Nederlandsche Staats-Loterij.

3e LIJST. 5e KLASSE.

Uitgekomen hooge prijzen:

No. 8714 & 7695 *f* 1000.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 7 Februarij 1855.

Nederland.	Pct.		Rusland.	Pct.	
Ned. W. Schuld.	2 1/2	61 3/8			
Dito Certificat.	3	73 1/16 73	*Hope* 1798/1816	5	101 1/2
Dito Dito.	4	90 9/16 5/8	Dito 1828/1829	5	100 5/8 3/4
O. I. Leening	4		Cert. 1831/1838	5	82 5/8
Amort. Syndic.	3 1/2		Dito Dito	4 1/2	
Hand.-Maats.	4 1/2		Dito *Hope*	4	76 1/4
Belgie.			Dito *Stieglitz*	4	74 1/4
Certificaten	2 1/2		Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rotschild*	2 1/2	49 3/4	Dito 1854	5	
Frankrijk.			Inschr. Assig.	6	
Obligatien	3		Certific. dito.	6	
Spanje.			**Polen.**		
Nieuwe	1	17 3/4 13/16	Obligatiën	4	
Dito Buitenl.	3	37 1/8			
D° Binnenl. s/m.	3	31 1/16 1/8 1/8	**Oostenrijk.**		
Bew. Sp. Com.			Metaliek	5	62 1/2 9/16
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	74 5/16 3/8
Portugal.			Dito Nation.	5	65 7/16 9/16
Londen nieuwe.	5	38 1/8 3/16	Dito 1847	2 1/2	31 13/16
Dito uitgest.	4		Dito 1851/1852	2 1/2	31 13/16

Aand. Rijn Spoorw. $4\frac{1}{2}$ pCt. $99\frac{1}{2}$; Braz. bij Roths. p. 500, 5 pCt. $98\frac{1}{4}$; Mexic. te Londen, 3 pCt. $20\frac{3}{8}$, $\frac{5}{8}$; Dito Onb. 3 pCt. $20\frac{3}{8}$, $\frac{5}{8}$; Venez. $3\frac{3}{4}$ pCt. 22.

Met uitzondering van Oostenrijksche fondsen welke tot iets betere prijzen gezocht waren, sluit de markt overigens wederom lusteloos.

FRANKFORT, 6 Febr. Metalliek 3 pCt. $64\frac{1}{2}$; dito 1 pCt. $17\frac{5}{8}$; Spanje binnenl. 3 pCt. $30\frac{5}{8}$.

LONDEN, Dingsdag 6 Februarij. Consols op t. $91\frac{1}{4}$, $91\frac{3}{8}$; N. Mexic. 3 pct. 21, $\frac{1}{4}$; Peru N. $4\frac{1}{2}$ pct. 70; Gren. Uitg. $5\frac{3}{4}$; Ecuador 4; Sardinie 5 pct. 85; Spanje 1 pct. $17\frac{5}{8}$, $\frac{7}{8}$; dito 3 pct. buit. $36\frac{1}{2}$; dito Certific. $4\frac{1}{2}$; dito Passive $4\frac{1}{8}$, $\frac{3}{8}$; Russen $4\frac{1}{2}$ pct. $88\frac{1}{2}$; dito 5 pct. 100; Holl. 4 pct. 93; dito $2\frac{1}{2}$ pct. $62\frac{1}{2}$; Turksche leening 76.

PARIJS, Dingsdag 6 Februarij. Fr. $4\frac{1}{2}$ pct. 95.70; dito 3 pct. 67.75; Sp. binn. 3 pct. $30\frac{5}{8}$; dito 1 pct. $17\frac{1}{2}$; Metall. $82\frac{1}{2}$.

WEENEN, Dingsdag 6 Februarij. N. Metall. $82\frac{5}{8}$; N. Leen. $103\frac{1}{6}$; Nat. Leen. $85\frac{3}{4}$; Bankactien 1015; Lombarden $99\frac{1}{2}$; Zilver $27\frac{1}{4}$; Wissel op Londen 12.18; dito op Parijs $148\frac{1}{2}$.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.